

PRAKTINIS ŽAIDIMAS

A. ŽAIDIMAS PRIE LENTOS

I. Bendroji dalis

I.1. Lietuvos šaškių federacija (LŠF) respublikoje plėtoja ir remia šimtalanges (100), paprastasias (64) ir braziliškasias šaškes (br.). Klasifikacijos reikalavimai visų rūšių šaškėms yra vienodi.

I.2. Žaidimo lygiui ir žaidėjų pajėgumui įvertinti nustatomi vardai ir atskyriai.

I.3. Šimtalangių, paprastųjų ir braziliškųjų šaškių sportiniai vardai ir reitingai skaičiuojami atskirai.

I.4. Šimtalangių, paprastųjų ir braziliškųjų šaškių moterų sportiniai vardai, atskyriai ir reitingai skaičiuojami atskirai.

II. Sporto vardai ir atskyriai

1 lentelė

Vardai ir atskyriai		Normatyviniai (pradiniai) personaliniu koeficientu (PK) dydžiai
Vardai	Didmeistris (e)	2300
	Meistras (e)	2200
	Kandidatas (e) i meistrus	2100
Atskyriai	Pirmas - I	(2000)
	Antras - II	
	Trecias - III	
	Ketvirtas - IV	

III. Vardų ir atskyrų įvykdymo reikalavimai

III.1. Atskyriai (IV, III, II, I) suteikiami šaškininkams, įvykdžiusiems eilės tvarka aukštesnio atskyrų kvalifikacijos normų reikalavimus (2 lentelė).

2 lentelė

Tasku norma (%) KM ir atskyrims įvykdyti					
Varžovai	KM	I	II	III	IV
DM	20	5			
M	35	20	5		
KM	50	35	20	5	
I atskyris	65	50	35	20	5
II atskyris		65	50	35	20
III atskyris			65	50	35
IV atskyris				65	50
be atskyrų					65

III.2. **Kandidato į meistrus** klasifikacinę normą gali įvykdyti I atskyrų šaškininkas pagal klasifikacijos normų reikalavimus (2 lentelė), jei kandidatai į meistrus (kurių reitingas yra ne žemesnis 2100) sudaro ne mažiau kaip pusę dalyvių skaičiaus (likusieji varžovai yra I atskyrų šaškininkai). Jei varžovų tarpe yra meistrų (kurių reitingas yra ne žemesnis 2200), tai 1 meistro ir vieno I atskyrų šaškininkų pora yra traktuojama kaip 2 kandidatai į meistrus. Jei varžovų tarpe yra didmeistrių, tai 1 didmeistro ir 1 kandidato į meistrus pora yra traktuojama kaip 2 meistrai. I atskyrų šaškininkas, įvykdęs kandidato į meistrus normą, gauna pradinį kandidato į meistrus PK 2100, bet pirmą kartą su tuo PK dalyvauja turnyre be vardo. Jei jis turnyre sugeba nesumažinti savo reitingo žemiau 2100 tada jis įgyja ir kandidato į meistrus vardą.

III.3. **Meistro vardas** yra suteikiamas kandidatui į meistrus:

III.3.1 Įvykdžiusiam klasifikacijos normos reikalavimus (3 lentelė), jei meistrai, (kurių reitingas yra ne žemesnis 2200) sudaro ne mažiau kaip pusę dalyvių skaičiaus (likusieji varžovai yra kandidatai į meistrus, kurių reitingas yra ne žemesnis 2100) ir pasiekusiam PK lygų 2200. Jei varžovų tarpe yra didmeistrių, tai 1 didmeistro ir 1 kandidato į meistrus pora yra traktuojama kaip 2 meistrai. Jei varžovų tarpe yra I atskyrų šaškininkų, tai 1 meistro ir 1 I atskyrų šaškininkų pora yra traktuojama kaip 2 kandidatai į meistrus. Lietuvos čempionato finalinėje stadijoje vykdant meistro normą punktas III.3.1 netaikomas.

III.3.2. 3 kartus tapus Lietuvos čempionu.

III.3.3. Gavus tarptautinio meistro vardą.

III.4. **Didmeistro vardas** yra suteikiamas meistriui:

III.4.1. Gavus tarptautinio didmeistro vardą;

III.4.2. Tapus 5 kartus Lietuvos čempionu.

Turnyro kategorija	Vid. turnyro koeficientas	Meistro norma (%)
I	2351 ir daugiau	25
H	2356-2350	30
G	2301-2325	35
F	2276-2300	40
E	2251-2275	45
D	2226-2250	50
C	2201-2225	55
B	2176-2200	60
A	2151-2175	65

IV. Vardų ir atskyrių galiojimo laikas

IV.1. Didmeistrių, meistrų ir kandidatų į meistrus vardai suteikiami visam laikui.

V. Vardų ir atskyrių normų įvykdymo sąlygos

V.1. Klasifikacinės normos vardams bei atskyriams įvykdyti nustatomos turnyruose, kuriuose:

- Partijų skaičius turi būti ne mažesnis kaip 7;
- Laiko kontrolė partijai turi būti ne mažesnė kaip po 1 val. kiekvienam žaidėjui žaidžiant paprastosiomis ir braziliškosiomis šaškėmis
- ne mažesnė kaip po 1 val. 30 min. kiekvienam žaidėjui žaidžiant šimtalangėmis šaškėmis nustatant meistro normą.
- Laiko kontrolė partijai turi būti ne mažesnė kaip po 0.30 val. kiekvienam žaidėjui žaidžiant paprastosiomis ir braziliškosiomis šaškėmis
- laiko kontrolė partijai turi būti ne mažesnė kaip po 0.45 val. – šimtalangėmis nustatant kandidato į meistrus ir atskyrių įvykdymo klasifikacines normas.

V.2. Nustatant klasifikacines normas taškai apvalinami didėjimo linkme link artimiausio sveiko skaičiaus.

VI. Vardų ir atskyrių suteikimas

VI.1. Vardus suteikia Lietuvos šaškių federacijos Vykdomasis komitetas pagal pateiktas varžybų turnyrines lenteles. Savaitės bėgyje po turnyro pabaigos varžybų vyr teisėjas pristato turnyro lentelę ir sąrašą šaškininkų, kurie įvykdė kandidato į meistrus ir meistro normų reikalavimus. Klasifikacijos komisija patikrinus tuos duomenis tarpininkauja vardo suteikimui. Vykdomasis komitetas, remiantis klasifikacijos komisijos sprendimu dėl vardo suteikimo priima galutinį sprendimą. LŠF išleidžia įsakymą, kuriame nurodoma, kam yra suteikiamas vardas, už kokius sportinius pasiekimus ir apie tai informuoja klubą, kurį atstovauja sportininkas.

VI.2. Atskyrius suteikia – miestų, rajonų, apskričių sporto skyriai, klubai, sporto mokyklos.

VII. Titulų žymėjimas

VII.1 Titulų žymėjimai:

Dm - nacionalinis didmeistris

M - nacionalinis meistras

Km - kandidatas į meistrus

VII.2. Jeigu šaškininkas pirmą kartą dalyvauja kitos šaškių rūšies varžybose, titulas nerašomas tol, kol nebus įvykdyti atitinkami reikalavimai.

VII.3. Turnyrinėse lentelėse naudojami tik Lietuvos kvalifikacijos vardai ir atskyriai.

VII.4. Turnyrinėse lentelėse, kurios yra skirtos pateikti FMJD apskaitai, yra naudojami tik FMJD vardai.

VIII. Lietuvos šaškininkų PK

VIII.1. Normatyvinis didmeistro PK – 2300, meistro – 2200, kandidato į meistrus – 2100. (I atskyrio sąlyginis PK - 2000.)

VIII.2. Šaškininkams, pirmą kartą dalyvaujantiems kitos šaškių rūšies varžybose, reitingas ir vardas nustatomas Po varžybų pabaigos sutinkamai su pasiektu rezultatu.

VIII.3. PK skaičiuojami turnyruose, kuriuose laiko kontrolė partijai šimtalangėms šaškėms turi būti ne mažesnė:

- po 1 val. kiekvienam žaidėjui
- paprastosioms ir braziliškosioms šaškėms turi būti ne mažesnė :
- po 0.30 val. kiekvienam žaidėjui.

Turnyro vidutinis koeficientas yra ne mažesnis kaip 2100.

VIII.4. Šaškininko PK nemažėja:

VIII.4.1 Jei jis turnyre iškovoja pirmąją vietą;

VIII.4.2 Jei jis turnyre iškovoja prizinę vietą (be dalybų), kai jo PK yra ne mažiau kaip 150 vienetų didesnis už turnyro vidutinį reitingą.

VIII.5. Jei šaškininkas 5 metus nedalyvauja reitinginiuose turnyruose jis yra perkeliamas iš pagrindinio PK sąrašo lapo į rezervinį.

VIII.6. PK įgyja kandidatai į meistrus ir meistrai sužaidę bent 7 turnyrines partijas viename turnyre.

VIII.7. Kai varžybos vykdomos mikromačų sistema, PK skaičiuojami pagal mikromačų rezultatus.

VIII.8. PK sąrašą sudaro du lapai:

Pagrindinis lapas (aktyviai žaidžiančių šaškininkų lapas);

Rezervinis lapas (šaškininkų, 5 metus nedalyvaujančių varžybose, lapas).

VIII.9. PK sąrašas atnaujinamas po kiekvieno turnyro.

VIII.10. Reitingų sąrašai publikuojami tinklapyje <http://lsf64.tripod.com/index.htm>

VIII.11. PK sąrašą sudaro tokios grafos: eilės numeris, pavardė ir vardas, miestas, klubas, apskaičiuotų partijų skaičius, titulas, paskutinio žaisto turnyro metai, PK. Taip pat yra publikuojamas apskaičiuotų turnyrų sąrašas ir pati reitingų skaičiavimo metodika.

IX. PK skaičiavimo metodika

VIII.1. Apskaičiuojame vidutinį turnyro reitingą R_v .

$$R_v = (R_1 + R_2 + \dots + R_N) / N \dots (1)$$

kur N turnyro dalyvių skaičius (šveicariškoje sistemoje – varžovų skaičius), R_N - turnyro dalyvių reitingai (šveicariškoje sistemoje varžovų reitingai).

VIII.2. Apskaičiuojame žaidėjo reitingo R ir vidutinio reitingo R_v skirtumą ΔR .

$$\Delta R = R - R_v \dots (2)$$

VIII.3. Lentelėje (4) pagal reitingų skirtumą ΔR randame laukiamą rezultatą procentais P_e .

Jei $\Delta R > 0$, tai laukiamo rezultato P_e reikšmę procentais imame iš 1 stulpelio.

Jei $\Delta R < 0$, tai laukiamo rezultato P_e reikšmę procentais imame iš 2 stulpelio.

VIII.4. Apskaičiuojame laukiamą rezultatą taškais E .

Kai varžybos vyksta ratų sistema.

$$E = N P_e / 50 - 1 \dots (4)$$

kur N – dalyvių skaičius, P_e – laukiamas rezultatas procentais

Kai varžybos vyksta šveicariška sistema

$$E = M P_e / 50 \dots (3)$$

kur M – varžovų skaičius, P_e – laukiamas rezultatas procentais

VIII.5. Apskaičiuojame reitingo pokytį ΔR .

$$\Delta R = 5 (P - E) \dots (5)$$

kur P – surinktų taškų skaičius, E – laukiamas rezultatas

Visos šios formulės galioja, kai turnyre už pergalę yra skiriami 2 taškai, už lygiąsias – 1, už pralaimėjimą - 0.

4 lentelė

ΔR	Pe (%), kai $\Delta R > 0$	Pe (%), kai $\Delta R < 0$
000-003	50	50
004-010	51	49
011-017	52	48
018-025	53	47
026-032	54	46
033-039	55	45
040-046	56	44
047-053	57	43
054-061	58	42
062-068	59	41
069-076	60	40
077-083	61	39
084-091	62	38
092-098	63	37
099-106	64	36
107-113	65	35
114-121	66	34
122-129	67	33
130-137	68	32
138-145	69	31
146-153	70	30
154-162	71	29
163-170	72	28
171-179	73	27
180-188	74	26
189-197	75	25
198-206	76	24
207-215	77	23
216-225	78	22
226-235	79	21
236-245	80	20
246-256	81	19
257-267	82	18
268-278	83	17
279-290	84	16
291-302	85	15
303-315	86	14
316-328	87	13
329-344	88	12
345-357	89	11
358-374	90	10
375-391	91	9
392-411	92	8
412-432	93	7
433-456	94	6
457-484	95	5
485-517	96	4
518-559	97	3
560-619	98	2
620-735	99	1
>735	100	0

B. KORESPONDENCINĖS VARŽYBOS

I. Klasifikacija

5 lentelė

Vardai ir atskyriai		Normatyviniai (pradiniai) personaliniu koeficientu (PK) dydžiai
Vardas	Kandidatas (c) i meistrus	2100
Atskyriai	Pirmas - I	(2000)
	Antras - II	
	Trecias - III	
	Ketvirtas - IV	

II. Vardų ir atskyrių suteikimas

II.1. Personalinių koeficientų PK normatyviniai (pradiniai) dydžiai, PK skaičiavimas, bei klasifikacijos normos korespondencinių varžybų dalyviams yra analogiški kaip ir varžybose prie lentos.

II.2. Žaidimo prie lentos meistro, kandidato į meistrus vardas ir visi atskyriai žaidžiant korespondencinėse varžybose yra ekvivalentiški.

II.3. Visi korespondencinių varžybų atskyriai žaidžiant prie lentos taip pat yra ekvivalentiški.

II.4. Korespondencinio žaidimo kandidato į meistrus vardas žaidime prie lentos yra prilyginamas I atskyriui ir norint turėti kandidato į meistrus vardą žaidime prie lentos, korespondencininkui reikia įvykdyti kandidato į meistrus klasifikacijos reikalavimus žaidžiant prie lentos.

ŠAŠKIŲ KOMPOZICIJA

I. Klasifikacija

6 lentelė

Vardai ir atskyriai	
Vardai	Didmeistris DM
	Meistras M
	Kandidatas į meistrus KM
Atskyriai	Pirmas - I
	Antras - II
	Trečias - III

II. Vardų ir atskyrų suteikimas

- II.1. Vardai ir atskyriai skaičiuojami bendrai šimtalangėms, paprastosioms ir braziliskoms šaškėms.
 II.2. Didmeistro vardas suteikiamas:
 II.2.1. Įvykdžius tarptautinio didmeistro normą;
 II.2.2. Įvykdžius klasifikacijos normą, nurodytą 7 lentelėje.
 II.3. Meistro vardas suteikiamas:
 II.3.1. Įvykdžius tarptautinio meistro normą.
 II.3.2. Įvykdžius klasifikacijos normą, nurodytą 7 lentelėje.
 II.4. Kandidato į meistrus vardas ir atskyriai suteikiami įvykdžius klasifikacijos normą, nurodytą 7 lentelėje.
 II.5. Už kolektyvinius kūrinius balai dalinami po lygiai.
 II.6. Klasifikacijos balai bei labai geri kūriniai skaičiuojami nuo 1980 metų.

III. Šaškių kompozicijos klasifikacijos normos

7 lentelė

Vardai ir atskyriai	Balai	Labai gerų kūrinių skaičius
Didmeistris (DM)	30	10
Meistras (M)	20	5
Kandidatas į meistrus (KM)	15	1
I atskyris	10	
II atskyris	5	
III atskyris	3	

IV. Klasifikacijos balų skyrimas

8 lentelė

Skiriami balai	Užimta vieta	Šaškių kompozicijos varžybų pavadinimas
5	1	FMJD klasifikuojamos varžybos
4	2-3	FMJD klasifikuojamos varžybos
	1	Lietuvos čempionatas
3	4-5	FMJD klasifikuojamos varžybos
	2-3	Lietuvos čempionatas
2	1	Įvairios varžybos
	4-5	Lietuvos čempionatas
1	2-3	Įvairios varžybos
	4-5	Įvairios varžybos

V. Labai gerų kūrinių nustatymo sąlygos

- V.1. I – III vieta tarptautinėse FMJD klasifikuojamose varžybose.
 V.2. Problemos ir uždaviniai, gavę po 7 taškus ir daugiau varžybose su 10 taškų vertinimo sistema; gavę po 70 ir daugiau taškų varžybose su 100 taškų vertinimo sistema.
 V.3. Etiudai, gavę po 5 ir daugiau taškų varžybose su 10 taškų vertinimo sistema; gavę po 50 ir daugiau taškų varžybose su 100 taškų vertinimo sistema.

ŠAŠKIŲ KOMPOZICIJŲ SPRENDIMAS

I. Klasifikacija

9 lentelė

Vardai ir atskyriai	
Vardai	Meistras M
	Kandidatas į meistrus KM
Atskyriai	Pirmas - I
	Antras - II
	Trečias - III

II. Vardų ir atskyrių suteikimas

II.1. Vardai ir atskyriai skaičiuojami bendrai šimtalangėms, paprastosioms ir brazilėškoms šaškėms.

II.2. Meistro vardas suteikiamas:

II.2.1. Įvykdžius klasifikacijos normą, nurodytą 10 lentelėje.

II.2.2. Be klasifikacinės normos reikalinga 5 –ių metų laikotarpyje (iš eilės) Lietuvos kompozicijų sprendimo čempionatuose tapti čempionu arba du kartus prizininku. Šis reikalavimas netaikomas užėmus 1 – 5 vietas asmeninėse akivaizdinėse Pasaulio ar Europos kompozicijų sprendimo čempionatuose.

II.3. Kandidato į meistrus vardas ir atskyriai suteikiami įvykdžius klasifikacijos normą, nurodytą 10 lentelėje.

III. Šaškių kompozicijų sprendimo klasifikacijos normos

10 lentelė

Vardai ir atskyriai	Klasifikacinių balų suma
Meistras M	300
Kandidatas į meistrus KM	225
I atskyris	150
II atskyris	100
III atskyris	50

III.1. Klasifikacinių balų suma (10 lentelė) gaunama sudedant 5 –ių metų laikotarpyje (iš eilės) ne daugiau kaip trijose asmeninėse akivaizdinėse kompozicijų sprendimo varžybose surinkti klasifikaciniai balai.

IV. Klasifikacinių balų surinkimo tvarka vienoje asmeninėse akivaizdinėse šaškių kompozicijų sprendimo varžybose

IV.1. Klasifikaciniai balai už varžybose užimtą vietą (11 lentelė).

11 lentelė

Vieta	Pasaulio ir Europos čempionatai	Lietuvos čempionatai, tarptautinės varžybos (valstybių rinkinių lygmenyje)	Atviros apskričių, miestų pirmenybės, tarptautinės varžybos	Apskričių, miestų, rajonų pirmenybės ir kitos LŠKMS pripažintos varžybos
1	meistras (300)	36	20	10
2	meistras (300)	24	12	6
3	meistras (300)	16	8	4
4	meistras (300)	12	4	
5	meistras (300)	8	2	
6	24	4	1	
7	16	2		
8	10	1		
9	6			
10	4			
11	2			
12	1			

Pastaba: Klasifikaciniai balai už užimtą vietą neskiriami sprendėjui varžybose užėmusiam paskutinę vietą.

IV.2. Klasifikaciniai balai už varžybose surinktus taškus skiriami visiems sprendėjams ir skaičiuojami pagal metodiką:

IV.2.1. Klasifikaciniai balai apskaičiuojami pagal formulę: sprendėjo surinkti taškai dalinami iš sprendėjo galimų surinkti taškų ir dauginami iš 100.

Pastaba. Už surastus šalutinius sprendimus arba surastus neišsprendžiamumus skiriami taškai ir į galimų surinkti taškų skaičių įsumuojami tik tais atvejais, kai juos varžybų metu suranda ir užrašo nors vienas sprendėjas.

IV.2.2. Atsižvelgus į užduočių sunkumą, gautiems klasifikaciniams balams taikomas užduočių sunkumo koeficientas (12 lentelė).

12 lentelė

Sprendėjų surinktų taškų procentas	Užduočių sunkumo koeficientas	Sprendėjų surinktų taškų procentas	Užduočių sunkumo koeficientas	Sprendėjų surinktų taškų procentas	Užduočių sunkumo koeficientas	Sprendėjų surinktų taškų procentas	Užduočių sunkumo koeficientas
90 ir daugiau	0,77	75	0,92	60	1,07	45	1,26
89	0,78	74	0,93	59	1,08	44	1,28
88	0,79	73	0,94	58	1,09	43	1,3
87	0,8	72	0,95	57	1,1	42	1,32
86	0,81	71	0,96	56	1,11	41	1,34
85	0,82	70	0,97	55	1,12	40	1,36
84	0,83	69	0,98	54	1,13	39	1,38
83	0,84	68	0,99	53	1,14	38	1,4
82	0,85	67	1	52	1,15	37	1,42
81	0,86	66	1,01	51	1,16	36	1,44
80	0,87	65	1,02	50	1,17	35	1,46
79	0,88	64	1,03	49	1,18	34	1,48
78	0,89	63	1,04	48	1,2	33 ir mažiau	1,5
77	0,9	62	1,05	47	1,22		
76	0,91	61	1,06	46	1,24		

Pastabos:

1. Sprendėjų surinktų taškų procentas apskaičiuojamas pagal formulę: visi sprendėjų surinkti taškai dalinami iš visų sprendėjų galimų surinkti taškų ir dauginami iš 100. Gautas procentas apvalinamas iki sveiko skaičiaus.

2. Pritaikius iš šios lentelės koeficientą ir apskaičiavus klasifikacinius balus už surinktus taškus, maksimali klasifikacinių balų suma negali viršyti 100.

IV.2.3. Atsižvelgus į varžybų rangą gautiems klasifikaciniams balams taikomas varžybų rango koeficientas (13 lentelė).

13 lentelė

Eil.Nr.	Varžybų pavadinimas	Rango koeficientas
1	Pasaulio ir Europos čempionatai	1,4
2	Lietuvos čempionatai, tarptautinės varžybos (rinktinių lygmenyje)	1
3	Atviros apskričių, miestų, rajonų pirmenybės, tarptautinės varžybos	0,7
4	Apskričių, miestų ir rajonų pirmenybės ir kitos LŠKMS pripažintos varžybos	0,6

IV.3. Klasifikacinių balų suma, surinkta sprendėjo vienoje varžybose, gaunama sudedant klasifikacinius balus už užimtą vietą ir klasifikacinius balus už surinktus taškus.